

PREDNOSTNE NALOGE PREDSEDOVANJA SLOVENIJE SVETU EVROPSKE UNIJE

Uvod

Evropska unija je osrednji ekonomski, pravni in politični okvir sodelovanja večine evropskih držav. Zagotavlja okvir in mehanizme za premagovanje skupnih izzivov, ki so bodisi preveliki, da bi jih posamične države lahko uspešno reševale same, bodisi je skupno iskanje rešitev zanje bolj ekonomično in/ali bolj varno. EU kot institucija pa je lahko obstoječe mehanizme sodelovanja postopoma zgradila zato, ker združuje države in narode, ki pripadajo isti evropski civilizaciji. EU je zato najprej institucionaliziran vrednotni, civilizacijski in mirovni proces ter posledično na tem temelječa gospodarska, politična in (delno) monetarna unija oziroma zveza. Je tudi proces, katerega še nedoseženi cilj je Evropa; cela, svobodna in v miru sama s seboj.

Pridobitve evropskega povezovalnega procesa niso samoumevno dane za večno. Zlasti spremenjene razmere zaradi pandemije Covid-19 so EU postavile pred nove izzive. Ti so na eni strani razgalili našo skupno nepripravljenost na to grožnjo, na drugi strani pa osvetlili poti, po katerih se lahko epidemijam v bodoče skupaj upremo pravočasno in učinkovito. V ospredje je jasneje kot kadarkoli stopilo spoznanje, da sta obstoj in razvoj EU odvisna predvsem od njene sposobnosti, da ne pozabi svojega vrednotnega temelja in da se **pravočasno in učinkovito odziva tudi in predvsem na simetrične grožnje in težave ter v ta namen pravočasno oblikuje ali dogradi potrebne instrumente.**

Prednostne naloge

Slovenija drugič prevzema krmilo predsedujoče Svetu EU. Zaokrožila bo delo tria v katerem sodeluje z Nemčijo in Portugalsko, s pobudami in aktivnostmi pa bo pripravila pot naslednjemu triu. V okviru slovenskega vodenja EU bo potekal osrednji del razprav v okviru Konference o prihodnosti Evrope. Slovenija je za drugo polovico leta 2021 (v okviru Nove strateške agende za obdobje 2019–2024) oblikovala prednostne naloge, ki prispevajo k obstoju in razvoju unije.

1. *Odpornost in okrevanje Evropske unije. Strateško avtonomna Unija.*

Oblikovanje ali dograditev načrtov in instrumentov za odpornost Unije na pandemije ter na močne kibernetične napade. Okrevanje Evropske unije po pandemiji, temelječe na digitalnem, zelenem in pravičnem prehodu.

2. *Konferenca o prihodnosti Evrope.*

Organizacija številnih razprav, odprtih za vse, ki želijo prispevati svoje predloge za oblikovanje skupne evropske prihodnosti.

3. Unija evropskega načina življenja, vladavine prava in enakih meril za vse.

Unija uravnoveženih pravic in odgovornosti, visoke zaščite človekovih pravic in temeljnih svoboščin, vključno s pravico do svobode izražanja.

4. Verodostojna in varna Evropska unija. Unija, ki je sposobna zagotavljati varnost in stabilnost tudi v svoji soseščini.

Unija sodelovanja v okviru severnoatlantskega zavezništva. Unija, ki si aktivno prizadeva za doseganje strateškega cilja: Evropa, cela, svobodna in v miru s seboj in drugimi celinami. Unija varovanih zunanjih meja ter jasne razmejitve med zakonitimi in nezakonitimi migracijami.

* * *

* *

*

1. Odpornost in okrevanje Evropske unije, strateško avtonomna Unija

Odpornost

Temeljna prednostna naloga Slovenije kot predsedujoče Svetu EU bo **prispevati k izgradnji trdnejše in odpornejše Unije**. V ta namen se bomo osredotočili na izboljšanje **sposobnosti predvidevanja in učinkovitejšega soočanja EU z različnimi kriznimi situacijami**, ki zaradi svoje narave ali obsega presegajo zmogljivosti posameznih držav članic ali imajo znatne čezmejne učinke. V času predsedovanja bomo zato v ospredje postavili **krepitev zmogljivosti za uspešen spopad s pandemijami** ter različnimi oblikami sodobnih in kompleksnih varnostnih tveganj in groženj, kot so **kibernetski napadi večjih razsežnosti**. Naša prizadevanja bodo usmerjena tudi **v zmanjšanje odvisnosti od zunanjih akterjev**.

Opravili bomo temeljit **pregled izkušenj iz krize COVID-19**, ki bo vključeval strateški pogled naprej. Ta bo osredotočen tudi na vidike čezmejnih učinkov ukrepov zoper širjenje virusa na nekatera ključna področja delovanja EU, kot je področje notranjega trga, s ciljem, da se s koordiniranim pristopom zmanjša negativne učinke ukrepov in ohrani njegovo integriteto. Osredotočeni bomo na **krepitev zmogljivosti, vzdržnosti in odpornosti zdravstvenih sistemov** ter druge kritične infrastrukture EU in držav članic ter na vzpostavitev **višje stopnje samozadostnosti na področju zagotavljanja oskrbe in upravljanja zalog s ključnimi dobrinami in storitvami**. Za izboljšanje pripravljenosti na pandemije in okrepitev odpornosti zdravstvenih sistemov bo še posebej pomembno delo na *Evropski zdravstveni uniji*, kjer želimo okrepiti naloge *Evropskega centra za preprečevanje in obvladovanje bolezni* (ECDC) ter *Evropske agencije za zdravila*, vse z namenom, da se pridobi kakovostne znanstvene podlage in podatke kot osnovo za odločanje držav članic v primeru pandemij. Hkrati želimo doseči napredek glede pravnega okvira za sodelovanje med državami članicami v primeru resnih čezmejnih groženj zdravju, vključno s **pripravo načrtov**

pripravljenosti na pandemije in mehanizmi koordinacije. Za uresničitev zastavljenih ciljev pri uvajanju rešitev za odporne zdravstvene sisteme bo Slovenija v juliju organizirala konferenco na visoki ravni.

Pomembna naloga slovenskega predsedstva bo tudi **krepitev odpornosti in učinkovitega odzivanja na velike kibernetске napade** in krize, vključno z boljšim vključevanjem kibernetскеga vidika v celostno krizno odzivanje. Osredotočili se bomo zlasti na krepitev kibernetске odpornosti kritične infrastrukture in enotnega digitalnega trga. Naš cilj je doseči odločilen napredek pri obravnavi predloga *Direktive o ukrepih za visoko skupno raven kibernetске varnosti v Uniji* ob hkratnem napredku pri obravnavi *Direktive o odpornosti kritičnih subjektov*. Zaradi velike izpostavljenosti Unije v primerih kibernetскеga ogrožanja njene neposredne sosesčine bo Slovenija podprla izgradnjo kibernetских zmogljivosti v državah Zahodnega Balkana. Ob robu Blejskega strateškega foruma v začetku septembra bomo organizirali konferenco na visoki ravni o kibernetски varnosti, na katero bodo vabljeni tudi predstavniki Zahodnega Balkana.

Slovenija se bo angažirala tudi za nadaljnjo **krepitev in izboljšanje učinkovitosti odziva EU na različne naravne in druge nesreče večjega obsega**. Podprli bomo nadaljnji razvoj zmogljivosti *evropskega nabora civilne zaščite in zmogljivosti rescEU* ter povečanjem učinkovitosti operativnega delovanja, vključno s transportnimi in logističnimi zmogljivostmi.

Strateška avtonomija

Izkušnje krize COVID-19 so jasno pokazale, da odpornosti Evropske unije ni mogoče zagotoviti, ne da bi se lotili vprašanja odvisnosti Unije glede nekaterih ključnih dobrin. Slovensko predsedstvo zato želi pospešiti razpravo o **zagotavljanju avtonomije Evropske unije na nekaterih strateških področjih**, kot so **oskrba z zdravili, cepivi in zdravstveno opremo**, na področju **industrijske politike** in **energije**, pa tudi **preskrbe s hrano**.

Posebno pozornost bomo posvetili izvajanju posodobljene *industrijske strategije*, ki vključuje tudi vidik krepitve strateške avtonomije in **tehnološke suverenosti EU**. Slovensko predsedstvo bo začelo razpravo o ukrepih za zaščito notranjega trga in strateških naložb ter sredstev in tehnologij z namenom **krepitev vzdržnosti evropskih vrednostnih verig**. Prav tako si bo slovensko predsedstvo prizadevalo za **boljši dostop evropskih podjetij, vključno z malimi in srednje velikimi podjetji, do globalnih integriranih vrednostnih in dobavnih verig**. Prizadevali si bomo za odprto trgovinsko politiko, krepitev zavezništev in sodelovanja s trgovinskimi partnericami po svetu, ob okrepitvi orodij za učinkovito obravnavo nepoštenih trgovinskih praks. S ciljem zagotoviti varnost in avtonomijo evropske vesoljske industrije bomo krepili razpravo na področju upravljanja vesoljskega prometa. Še zlasti pomemben cilj v okviru zagotavljanja strateške avtonomije bo **povečanje neodvisnosti EU na področju cepiv in ključnih zdravil**. V ta namen bo slovensko

predsedstvo začelo z delom za ustanovitev *Organa za odziv na izredne zdravstvene razmere* (HERA). Naš cilj je, da dobi HERA tudi lastne kapacitete za raziskave in razvoj ter ustrezno infrastrukturo na evropski ravni, ki bo omogočala proizvodnjo zdravil in cepiv.

V okviru razprave o povečanju odpornosti in neodvisnosti bo za slovensko predsedstvo pomemben cilj **krepitev odpornosti evropske infrastrukture**. Da se zagotovi nemoteno izvajanje tistih storitev, ki so ključne za ohranjanje temeljnih družbenih in ekonomskih funkcij, bomo posebno pozornost posvetili obravnavi *Direktive o odpornosti kritičnih subjektov*. Na področju enotnega energetskega trga evropske energetske infrastrukture bomo z namenom zagotavljanja boljše povezanosti in s tem večje zanesljivosti oskrbe prednostno obravnavali *Uredbo o vseevropskih energetskih omrežjih* (TEN-E), ki je skladna z *Evropskim zelenim dogovorom* in dolgoročnimi cilji EU za razogljčenje, hkrati pa prispeva k sektorskemu in tržnemu povezovanju, zanesljivosti oskrbe in konkurenci.

Izredne razmere, povezane s COVID-19, so nas opomnile na **strateški pomen preskrbe s hrano** v EU. Cilj slovenskega predsedstva bo, da se naredi premik k obravnavi kmetijstva kot kritične in strateške dejavnosti, ki zagotavlja zanesljivo, zadostno, trajnostno in odporno preskrbo s hrano v skladu s strateškimi usmeritvami *Strategije od vil do vilic*. S tem namenom bo v okviru temeljne prednostne naloge izgradnje trdnejše in odpornejše EU v **izboljšanje sistema kriznega upravljanja** v EU vključeno tudi področje preskrbe s hrano. Strateška vloga kmetijstva, boljše medsebojno obveščanje in koordiniran način delovanja za zagotavljanje varnosti preskrbe s hrano v kriznih razmerah bo zato tema razprave o *Sporočilu Evropske komisije o kriznem načrtu za ohranjanje varnosti preskrbe*, ki jo bo usmerjalo slovensko predsedstvo.

Okrevanje

Okrevanje evropskega gospodarstva, ki bo temeljilo na **zelenem prehodu in digitalni preobrazbi** ter **upoštevanju demografskih izzivov**, bo osrednja naloga Evropske unije v prihodnjem obdobju. Cilj slovenskega predsedstva je spodbuditi naložbe v dvojni prehod, vključno z zagotavljanjem znatnih sredstev *Večletnega finančnega okvira* in še posebej *Instrumenta za okrevanje* v konkretne programe in projekte, ki bodo državam članicam pomagali pri teh izzivih v okviru ponovnega zagona gospodarstva in okrevanja njihovih družb. Namen predsedstva je čim hitrejši zaključek postopkov potrjevanja nacionalnih *načrtov za okrevanje in odpornost*.

Slovensko predsedstvo bo začelo z razpravo o **predlogih za nove lastne vire**. Njihov poglobitni namen bo razbremenitev proračunov držav članic in s tem ustvarjanje fiskalnega prostora za usmerjanje nacionalnih proračunskih sredstev v gospodarsko okrevanje. Posebno pozornost bomo posvetili predlogu *digitalnega davka* in *novemu lastnemu viru na podlagi mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah*. S ciljem

zagotovitve čim hitrejšega in vzdržnega okrevanja bo slovensko predsedstvo spodbudilo tudi razpravo o **izvajanju fiskalnih pravil EU** v smeri, ki bo zagotovila **ravnotežje med učinkovito podporo gospodarski rasti in dolgoročno stabilnostjo javnih financ**. Za boljšo pripravljenost na prihodnje izzive bo Slovenija posebno pozornost posvetila krepitvi dolgoročne stabilnosti in učinkovitosti finančnega sistema, ki ga je treba **na trajnostni način razbremeniti tveganj**, ki izvirajo iz posledic pandemije.

Slovensko predsedstvo bo vložilo maksimalen napor, da **EU na globalni ravni ohrani vodilno vlogo na področju pravičnega zelenega prehoda**. Cilj spopadanja s podnebnimi spremembami je jasen in ambiciozen: zmanjšati izpuste toplogrednih plinov za 55 odstotkov do leta 2030 glede na izhodiščno leto 1990 in s tem, ob ohranitvi oziroma izboljšanju konkurenčnih sposobnosti evropske industrije, zmanjšati škodljive izpuste in tudi energetske odvisnosti ter poskrbeti za pravičen energetski prehod. S to ambicijo bo Slovenija kot predsedujoča Svetu EU začela pogajanja o *svežnji zakonodajnih aktov z naslovom Pripravljeno na 55*. Pogajanja bomo vodili na način, da posamezne rešitve preidejo v pravne akte **v skladu z načeli solidarnosti, pravičnosti, stroškovne učinkovitosti in pravice držav članic do izbire energetske mešanice in tehnologij, kar vključuje tudi možnost izrabe potencialov varne jedrske energije**. V tem okviru bo pomembna *revizija sistema trgovanja s toplogrednimi plini* kot tudi delo na *zakonodajnih predlogih s področja obnovljivih virov energije, emisij v prometu, rabe zemljišč in gozdarstva*.

Znaten vir izpustov toplogrednih plinov predstavlja sektor prometa. Zato se bo slovensko predsedstvo prednostno **posvetilo trajnostni in pametni mobilnosti**, kjer bo v ospredju *prenova ureditve TEN-T omrežij* ter **razvoj in široka uporaba alternativnih goriv**. V tem okviru je za Slovenijo osrednjega pomena **spodbujanje e-mobilnosti** z energijo iz nizko emisijskih virov ter zagotavljanje zadostne polnilne infrastrukture in dostopnih vozil. Dodatni potencial zniževanja izpustov prinaša **širša raba železniškega prometa**. Leto 2021 je v EU razglašeno za *Leto železnic*, kar bo slovensko predsedstvo izkoristilo za spodbujanje razprav in priprave načrtov potrebnih infrastrukturnih prilagoditev. Na **finančnem področju** bo k doseganju podnebnih ciljev prispevalo tudi delo na *evropskem standardu za zeleno obveznico*.

Slovenija bo v vlogi predsedujoče aktivno prispevala k nadaljnji **krepitvi vloge EU na globalni ravni v aktivnem boju proti podnebnim spremembam**. Pripravilo in usklajevalo bo ambiciozen pogajalski mandat EU za 26. zasedanje pogodbenic *Okvirne konvencije ZN o podnebnih spremembah (COP26 UNFCCC)* v Glasgowu.

Zeleni prehod bo odvisen od udejanjanja **krožnega gospodarstva**. Cilj Slovenije ni le zniževanje okoljskih tveganj, temveč da se **z uporabo zelenih tehnologij zagotovi konkurenčno prednost podjetij iz EU v mednarodnem okolju ter zmanjša odvisnost Unije od ključnih surovin**. Zato se bomo na zakonodajnem področju usmerili v nadaljnja pogajanja o prenovljenem zakonodajnem okviru za baterije in urejanje problematike pošiljk odpadkov. *Zakonodajni akt o baterijah* uresničuje boljšo

izrabo življenjskega cikla baterij ter rešuje izzive povečane rabe baterij. K bolj učinkovitemu ravnanju z odpadki in boljšemu izkoriščanju sekundarnih surovin bo pripomogla revizija *Uredbe o pošiljkah odpadkov*, ki vodi v zmanjšanje izvoza odpadkov iz EU in lajša pošiljanje odpadkov za recikliranje znotraj EU.

Na področju kmetijstva bo slovensko predsedstvo podprlo trajnostne rešitve, ki bodo **kmetijstvo smiselno vključevale v sisteme upravljanja z naravnimi viri** in bodo upoštevale tudi skrb za ohranjanje podeželja, vključno s **povezovanjem kmetijstva s turizmom**. Slovenija načrtuje politično razpravo o **pripravi strateških načrtov za izvajanje Skupne kmetijske politike**. Slovensko predsedstvo bo aktivno sodelovalo na *konferenci o Strategiji od vil do vilic*, ki bo potekala oktobra na *svetovni dan hrane*. Na osnovi prenovljene *Strategije EU za gozdove po letu 2020* bo Slovenija pospešila tudi razpravo o celostni obravnavi gozdov, v kateri bomo poudarili pomen trajnostnega gospodarjenja z gozdovi.

Slovensko predsedstvo bo dalo močen **poudarek razpravi o različnih vidikih digitalizacije**. Podprl bomo razvoj, ki bo EU zagotavljal **večjo digitalno avtonomijo in hitrejše zmanjševanje zaostanka za vodilnimi v svetu**. To vključuje **izboljšanje povezljivosti, razvoj varne, učinkovite in odporne digitalne infrastrukture, vključno s 5G, izboljšanje digitalnih znanj in spretnosti, dostopnih digitalnih javnih storitev ter vzpostavitev ugodnega okolja za razvoj, testiranje in uporabo novih tehnologij**, ob tem pa pravočasno pripravo *zakonodajnih podlag za razvoj in uporabo umetne inteligence*. Za uresničevanje ciljev digitalne preobrazbe in avtonomije bosta v času slovenskega predsedovanja še posebej pomembni področji umetne inteligence in podatkov. Slovensko predsedstvo se bo osredotočilo na napredek pogajanj o *aktu o umetni inteligenci*, ki bo oblikoval splošni okvir za nadaljnjo regulacijo tega področja, formalno definiral umetno inteligenco ter omejil tveganja, ki jih prinaša njena širša raba. Na področju ponovne uporabe, obdelave in izmenjave podatkov ter podatkovne ekonomije pa bo predsedstvo nadaljevalo z obravnavo *akta o upravljanju podatkov* in začelo z obravnavo *akta o podatkih*. Septembra bo slovensko predsedstvo organiziralo konferenco na visoki ravni o umetni inteligenci, na kateri bomo izpostavili izzive učinkovitih politik in regulacij za spodbujanje razvoja in uporabe umetne inteligence v družbi, zagotavljanje zaupanja javnosti v umetno inteligenco in načrtovanje skupnih aktivnosti v okviru usklajenega načrta za razvoj in uporabo umetne inteligence na ravni EU.

Konkurenčnost in poglobljanje notranjega trga bo ob upoštevanju njegove **socialne razsežnosti** med strateškimi cilji predsedovanja Slovenije Svetu EU. Pri tem bo še posebej pomemben cilj **odpravljanje čezmejnih ovir na področju storitev** in prostega pretoka blaga in oseb ter neskladij med ponudbo in povpraševanjem na trgih dela. V času predsedovanja bomo pozornost usmerili v boljše izvajanje in uveljavljanje pravil enotnega trga ter v skrbno spremljanje izvajanja posameznih ukrepov. Osredotočili se bomo tudi na **problematiko standardizacije** in oblikovanje **kriznega mehanizma** za notranji trg, ki bi omogočal lažje soočanje s prihodnjimi krizami. Na ta

način želimo pripomoči k oblikovanju bolj odpornega notranjega trga s poudarkom na razvoju njegove digitalne in zelene dimenzije. Digitalni in zeleni prehod bo tudi ena osnovnih usmeritev pri *prilagoditvi pravil varstva potrošnikov* in *posodobitvi pravil državnih pomoči*.

Slovenija se bo kot predsedujoča Svetu EU posvetila **razvoju digitalnega notranjega trga**. Vodili bomo pogajanja o pomembnih zakonodajnih predlogih s področja urejanja digitalnih storitev. Cilj je posodobitev pravil konkurence na digitalnih trgih in okrepitev varstva potrošnikov. Naloga Slovenije bo, da zbliža stališča držav članic glede predlogov *akta o digitalnih trgih* in *akta o digitalnih storitvah*, ki prinašata ambiciozno reformo digitalnega prostora ter uvajata celovit sklop novih pravil za vse digitalne storitve in sicer regulacijo delovanja spletnih platform ter urejanje konkurence na digitalnih trgih. Tudi na področju finančnih storitev bomo usklajevali *zakonodajne predloge s področja digitalnih financ*. Prinesli bodo **regulacijo trga kripto imetij** in **krepitev digitalne operativne odpornosti finančnega sektorja**.

Poleg usmeritve v zeleno in digitalno, ki sta temeljna elementa okrevanja evropskega gospodarstva, bo prenova zajela tudi posamezne panoge, ki so bile v krizi COVID-19 najbolj prizadete. Slovensko predsedstvo se bo osredotočilo na okrevanje nekaterih industrijskih ekosistemov. Posebno pozornost bo namenilo **okrevanju turističnega sektorja**, še zlasti v povezavi s ciljem izboljšanja odpornosti te pomembne panoge za primer novih kriz. Slovensko predsedstvo bo spodbudilo razpravo o izzivih in perspektivah podnebno nevtralnega, varnega ter pametnega turizma nove dobe, ki ga čaka strukturno prilagajanje novi realnosti za doseganje dolgoročne konkurenčnosti in trajnostne rasti v prihodnosti. Slovenija bo odprla razpravo o tej tematiki na *neformalnem ministrskem zasedanju EU ministrov pristojnih za turizem 16. novembra* in na *tradicionalnem Evropskem turističnem forumu 2021*, ki ga organiziramo skupaj z Evropsko komisijo 17. novembra 2021 na Brdu.

Slovensko predsedstvo bo poudarilo **tudi vlogo znanosti in raziskav pri doseganju ciljev uspešnega gospodarskega okrevanja in učinkovitega digitalnega in zelenega prehoda**. K temu bo pripomogla nadgradnja razvojnega modela *Evropskega raziskovalnega prostora*. Slovensko predsedstvo bo vložilo napor v oblikovanje novega okvira upravljanja ERA. Posebej se bo posvetilo **izboljšanju usmerjanja vlaganj** v reševanje interdisciplinarnih in globalnih izzivov, kot so npr. rak, onesnaževanje oceanov in slaba kakovost bivanja v mestih, in sicer preko pospeševanja novih pristopov, kot so denimo **Misije** v okviru *programa Obzorje Evropa* ter **gibanje Novi evropski Bauhaus**. Posebno pozornost bomo posvetili raziskovalnim infrastrukturam, reintegraciji mladih raziskovalcev, sinergijam med raziskavami in izobraževanjem ter etiki v raziskavah. Načrtujemo, da bo v Svetu EU sprejet *Pakt za raziskave in inovacije*, novo upravljanje pa bo preko Foruma ERA za prehod okrepilo fazo implementacije skupnih ciljev; tako na ravni EU kot na nacionalni ravni. Oktobra bomo v Ljubljani organizirali konferenco na visoki ravni o vlogi raziskav in inovacij v EU ter o nalogah, ki jih ima pri tem *Evropska izvajalska agencija za raziskave*, pred tem, pa bomo

organizirali konferenco z *Evropsko vesoljsko agencijo Vesolje za zeleno in digitalno okrevanje*.

Slovenija bo opozorila na **nujnost soočenja z demografskimi izzivi**, kar je bistveni element okrevanja in predstavlja enega izmed najpomembnejših strateških izzivov za Unijo. Naš cilj je **oblikovanje kvalitetnih politik, ki lahko prispevajo k preobrnitvi demografskih trendov**. Kot predsedstvo se bomo osredotočili na izboljšave razmer za družine in mlade, ob tem pa spodbujalo aktivnosti za zagotavljanje enakih možnosti za vse ne glede na spol. Posvetilo se bo ukrepom, ki prek spodbud na trgu dela pozitivno vplivajo na družinsko življenje. Slovenija oktobra načrtuje konferenco na visoki ravni o zagotavljanju kakovostnega dela skozi **prilagoditve na področju usklajevanja poklicnega in družinskega življenja, pridobivanja ustreznih znanj in spretnosti skozi celotno življenje ter zagotavljanja varnega in zdravega delovnega mesta tudi v poklicih prihodnosti** oz. novih oblikah dela. Razprava bo posvečena predvsem kakovostnemu delovnem okolju ob upoštevanju naraščajoče digitalizacije, avtomatizacije in robotizacije v svetu dela.

Pomemben del spopada z negativnimi demografskimi trendi bo tudi oblikovanje politik, ki bodo prispevale k omejitvi njihovih negativnih ekonomskih in razvojnih posledic. Ključni ukrepi bodo usmerjeni v **zagotavljanje odzivnega in vključujočega trga dela**, v spodbujanje delavcev, da na trgu dela ostanejo čim dlje ter v **prilagajanje sistemov socialne zaščite**. Izhodišče za nadaljnje ukrepe bo *Akcijski načrt za uresničevanje evropskega stebra socialnih pravic*, ki ostaja temeljna usmeritev za obvladovanje aktualnih družbenih in gospodarskih izzivov v EU. Pozorni bomo na različne vidike obravnave demografskih trendov na trgu dela in na **aktivno soudeležbo starejših v družbi** v skladu z *Zeleno knjigo o staranju*. Prav tako se bo predsedstvo posvetilo ukrepom za zagotavljanje kakovostnega dela v vseh življenjskih obdobjih.

2. Konferenca o prihodnosti Evrope

V okviru Konference o prihodnosti Evrope poteka **široka javna razprava** o glavnih izzivih, s katerimi se bo morala v prihodnjem obdobju spopasti Evropska unija. Njen osrednji namen je **približati evropska vprašanja državljanom** ter pridobiti njihov pogled na osredje dileme naše skupne prihodnosti. **Odgovornost** za izvedbo tega edinstvenega demokratičnega projekta skupaj z Evropskim parlamentom in Evropsko komisijo nosi **Svet EU, ki ga bo glavnino delovanja konference vodila prav Slovenija**.

V vlogi predsedujoče bo **Slovenija usklajevala in zastopala stališča držav članic pri vodenju konference**. Naš cilj je, da v času našega predsedovanja soorganiziramo **dve plenarni zasedanji in več evropskih državljanskih omizij**, na katerih bodo sodelovali tudi mladi in bo opravljena široka razprava o odprtih vprašanjih evropske

politike in o rešitvah, ki jih ta potrebuje. Zagotovili bomo, da bodo izoblikovane ideje in predlogi ustrezno zastopani in predstavljeni tudi na **plenarnem zboru konference**, ki bo zasedal tudi v času našega predsedovanja. Slovenija bo velik poudarek namenila transparentnosti delovanja konference in bo o njenem delu **redno obveščala Svet EU**. Naredili bomo vse v naši moči, da bo delo konference napredovalo v skladu z načrti in ciljem, da se zaključi v času francoskega predsedstva spomladi 2022.

Poleg tega bo Slovenija v času predsedovanja skrbela za to, da temeljna vprašanja razprave o prihodnosti Evrope širom EU dobijo ustrezno pozornost. Prispevati želimo k temu, da se v luči oblikovanja skupnih predstav o rešitvah za prihodnost slišijo **različna legitimna mnenja**. Verjamemo, da **zgolj iskrena in na zgodovinskih izkušnjah utemeljena razprava** vodi v smer krepitve Evropske unije, v kateri bodo naše vrednote ustavne demokracije ter evropska in posamezne nacionalne identitete zaščitene in bodo lahko še naprej uspevale. Naš cilj je **krepitev skupnega razumevanja** izzivov, ki so jim članice lahko kos le, če se z njimi spopadejo skupaj na ravni EU, pa tudi vprašanj, ki jih države lažje rešujejo samostojno in morajo zato v okviru EU imeti ustrezno avtonomijo. V ta namen bomo organizirali **niz dogodkov** z visoko mednarodno udeležbo, na katerih bomo omogočili **široko in vključujočo razpravo o poglobitnih vprašanjih prihodnjega razvoja Evropske unije**.

V začetku septembra bomo organizirali 16. Blejski strateški forum z naslovom **Prihodnost Evrope**. Namenjen bo poglobljenemu razmisleku o dilemah, tveganjih in priložnostih naše skupne prihodnosti. Na ta osrednji dogodek bomo povabili **najvidnejše aktualne evropske voditelje**, da javno spregovorijo o poglobitnih strateških izzivih, pred katerimi je Evropa. Spodbudili bomo tudi razmislek o vprašanjih dosedanjega in prihodnjega razvoja evropskih vrednot, ki predstavljajo temelj medsebojnega sodelovanja in razumevanja skupnih izzivov. Dali bomo prostor intelektualni razpravi in idejam za možne dopolnitve obstoječe institucionalne ureditve ali načina delovanja Evropske unije. Prisluhnili bomo tudi mladim, ki bodo Evropo prihodnosti gradili in živeli.

Če želimo v prihodnje izkoristiti zamujene priložnosti, moramo v razpravi o prihodnosti Evrope prisluhniti tudi najbolj izkušenim. Zato bomo v mesecu novembru organizirali **posvet, na katerem bomo dali priložnosti najvidnejšim nekdanjim evropskim voditeljem**, ki so zadnja desetletja odločilno zaznamovali razvoj evropske politike, da odkrito spregovorijo priložnostih, ki jih v EU doslej še nismo zmogli ali znali uresničiti.

3. Unija evropskega načina življenja, vladavine prava in enakih meril za vse

Slovensko predsedstvo bo izpostavilo nujnost **ozaveščanja evropskega načina življenja**, ki je vse prej kot samoumeven in temelji na spoštovanju osebnega dostojanstva, svobode in temeljnih pravic, pa tudi na upoštevanju pravil in izvrševanju obveznosti. Prav to EU omogoča dober gospodarski in splošni družbeni razvoj ter visoko stopnjo socialne varnosti **in kakovostno ter vključujoče izobraževanje**.

Slovenija bo tudi v tem okviru opozorila na nujnost soočenja z negativnimi **demografskimi trendi** v EU, ki so največja dolgoročna razvojna in strateška ranljivost Evrope. S kvalitetnimi politikami v okviru okrevanja in na notranjem trgu bomo pričeli proces obračanja negativnih trendov.

Slovensko predsedstvo se bo posvetilo tudi enakemu **spoštovanje temeljnih vrednot in načel EU**, vključno z zagotavljanjem vladavine prava, kar je skupna odgovornost držav članic in institucij EU. Primarno odgovornost za to nosijo demokratično voljene institucije in njihovi predstavniki. Pomembno nadzorno vlogo pa imajo tudi pluralni mediji, socialni partnerji in ostala civilna družba. Pri tem pa njihova odgovornost in pristojnost nista na enaki ali celo višji ravni od tiste, ki zaradi svoje demokratične legitimnosti pripada voljeni oblasti.

Spoštovanje vladavine prava na osnovi enakih meril je ključno tudi za zaupanje državljanov in državljanek v javne ustanove in **pogoj za medsebojno zaupanje med članicami**. Prav tako je temeljnega pomena za dobro **delovanje notranjega trga**, kjer se zakoni in drugi predpisi oblikujejo in uporabljajo nepristransko, enotno in učinkovito, proračunska poraba pa poteka v skladu z veljavnimi pravili.

V okviru celovitega *mehanizma za spremljanje vladavine prava* bo Slovenija pozornost namenila obravnavi in izmenjavi mnenj o **drugem letnem poročilu o stanju vladavine prava v EU** ter nadaljevanju **razprave o razmerah v posameznih državah članicah**. Prek konstruktivnega dialoga na osnovi letnih poročil bo Slovenija vložila napor v boljše razumevanje različnih ustavnopravnih rešitev za podobne izzive držav članic. Dialog v okviru mehanizma za spremljanje vladavine prava mora države članice povezovati v **skupnost evropskih vrednot**. Mehanizem mora delovati objektivno in transparentno, ob spoštovanju načela enakosti držav članic in njihove nacionalne identitete, ki je neločljivo povezana z njihovimi temeljnimi političnimi in ustavnimi strukturami. Posebno pozornost bomo namenili **svobodi in pluralizmu medijev** ter **boju proti lažnim novicam**, ki je še posebej potreben v okoljih z medijskimi monopoli. Prav tako pomembna je **kakovost delovanja pravosodnega sistema**, ki mora temeljiti na neodvisnem, nepristranskem in neselektivnem sodstvu, ki v vsaki državi članici stremi k pravičnosti in zagotavlja pravno zaščito brez odlašanja in nerazumno dolgih rokov.

Ob tem slovensko predsedstvo opozarja na Resolucijo Parlamentarne skupščine Sveta Evrope 1096 in *Resolucijo Evropskega parlamenta o evropski zavesti in totalitarizmu*. Usmeritve in opozorila, ki izhajajo iz njih, so za razvoj odpornih, vitalnih demokracij trajnega pomena, še posebej pa za udejanjanje zgodovinskega cilja celovite in svobodne Evrope, ki je v miru sama s seboj. Nekatere usmeritve in opozorila obeh resolucij v nekaterih mlajših evropskih demokracijah še niso realizirana, čeprav so te že dlje časa članice EU. Zato še ne moremo govoriti o tem, da je v času tranzicije povsod prišlo do resnične "preobrazbe src in umov". Prav v tem vidimo del globljih razlogov za medsebojno nesporazume glede vladavine prava v posameznih članicah

EU. **Mnogi niso pripravljeni ali sposobni videti primerov, v katerih standardi in jamstva vladavine prava v resnici ne ščitijo evropskih vrednot iz člena 2 Pogodbe o Evropski uniji, ampak prav nasprotno;** institucijam pravne države, ki so s prehodom v demokracijo le formalno prevzele nove vloge, niso pa jih tudi ponotranjile, služijo predvsem za obrambo neupravičenih privilegijev in za ohranjanje kulture delovanja, zgrajene v desetletjih nedemokratskih ureditev in praks, ki krčijo prostor svobode in vzdržujejo zakoreninjene neenakopravnosti in krivice. O teh vprašanjih bomo spregovorili tudi na mednarodni konferenci, ki jo bomo organizirali v Sloveniji ob *evropskem dnevu spomina na žrtve totalitarnih režimov* 23. avgusta. Naša skupna odgovornost in trajna naloga je ohranjati živ spomin na to, da se je zavest o nujnosti evropskih integracijskih procesov izoblikovala prav v težkih in nedemokratskih zgodovinskih preizkušnjah 20. stoletja, ki so doletele in zaznamovale narode današnjih članic EU, čeprav vsakega na svoj način in za različno dolgo časovno obdobje.

Slovensko predsedstvo verjame, da **dobro razumevanje ustavnopravnih, socialnoekonomskih, političnih, zgodovinskih in vseh drugih sorodnosti in razlik med članicami lahko pripomore h krepitvi vladavine prava v EU.** Obravnava posameznih vidikov vladavine prava zato zasluži maksimalno poglobljen in strokoven primerjalno pravni pristop. Napredek v skupnem razumevanju vladavine prava lahko dosežemo le, če bomo razpravo uspeli v čim večji meri depolitizirati ter zagotoviti **enakopravno in kontekstualno obravnavo posameznih različnih ustavnopravnih ureditev in praks.** Prepričani smo, da bi k temu lahko pripomogla ustanovitev **Evropske ustanove za ustavno demokracijo.** V njenem okviru bi deloval inštitut, ki bi povezal strokovnjake iz vseh članic EU, da bi Evropski komisiji in državam članicam lahko ponudili avtonomne in neodvisne analize posameznih vprašanj s področja vladavine prava, na katere bi se po potrebi lahko oprli tudi v različnih postopkih tako v okviru institucij EU kot v okviru držav članic. Slovenija je pripravljena gostiti sedež te ustanove in zagotoviti osnovne infrastrukturne pogoje za njeno delo.

Evropska fundacija za ustavno demokracijo bi zapolnila tudi vrzel pri **spremljanju spoštovanja vladavine prava s strani institucij EU, katerih delovanje prav tako ne sme ostati onkraj zunanjega nadzora.** V tem smislu si bo Slovenija v Svetu EU prizadevala tudi za napredek, ki bi omogočil *pristop Unije k Evropski konvenciji o človekovih pravicah.*

4. Verodostojna in varna Evropska unija, sposobna zagotavljati varnost in stabilnost tudi v svoji sosesčini

Slovensko predsedstvo bo ob vodilni vlogi visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko prispevalo k učinkovitemu **uveljavljanju interesov in vrednot EU v svetu.** Pri strateških vprašanjih bomo izpostavili pomen **graditve in utrjevanja strateških zavezništev** z državami, s katerim nas povezujejo skupne

civilizacijske korenine, zlasti z državami transatlantskega zavezništva, Izraelom ter demokratičnimi državami Indo-Pacifika.

Slovenija bo v času predsedovanja v središče prizadevanj postavila **krepitev varnosti EU**, ki je pogoj za uspešno prihodnost in blagostanje. V ta namen bomo spodbudili pripravo ukrepov za boljšo in odločnejšo notranjo in zunanjo varnost EU. V tem okviru je izjemnega pomena **Schengenski režim brez kontrole na notranjih mejah**, ki pa ga v zadnjih letih spričo nezakonitih migracij in pandemije ni bilo možno v celoti in povsod izvajati. Cilj Slovenije je učinkovito izvajanje *schengenske zakonodaje* ter celovito delovanje trdnejšega, bolj robustnega in na izzive pripravljenega schengenskega območja brez nadzora na notranjih mejah. Poleg **zmage nad pandemijo** zato potrebujemo **uspešnejše reševanje problematike nezakonitih migracij na njihovem izvoru, učinkovitejše varovanje zunanje meje EU, delujoč azilni sistem ter doslednejšo politiko vračanja oseb brez priznane mednarodne zaščite v države izvora ter tesno sodelovanje z državami izvora migracij in tranzitnimi državami**. S temi cilji bo Slovenija vodila pogajanja in usklajevanja za sprejem zakonodajnih in nezakonodajnih aktov v sklopu *Pakta o migracijah in azilu*, ki predstavlja ključni okvir za učinkovitejše obvladovanje migracijskih pritiskov. Delovali bomo za nadaljnjo **harmonizacijo azilnih sistemov držav članic** in se angažirali v smeri iskanja političnega konsenza za **implementacijo konceptov odgovornosti in solidarnosti**. V razpravah in pri sprejemanju posameznih ukrepov in politik bo naloga Slovenije, da v vseh formacijah Sveta zagotovi horizontalen in celovit pristop. Posebno pozornost bomo namenili reševanju **problematike nezakonitih migrantskih poti v EU**. Pogajanja bomo vodili v smeri oblikovanja jasnih pravil, ki bodo institucijam EU in državam članicam omogočila **učinkovitejše izvajanje postopkov, vključno s postopki vračanja oseb brez priznane mednarodne zaščite, ter enostavnejše reševanje finančnih bremen in pravnih vprašanj v skladu s temeljnimi načeli varstva človekovih pravic**. Prispevali bomo tudi k **boljšemu policijskemu sodelovanju in izmenjavi informacij v boju proti trgovini z ljudmi in drugimi oblikami organiziranega čezmejnega kriminala**. V ta namen bomo novembra na Brdu pri Kranju organizirali srečanje ministrov za notranje zadeve, v mesecu decembru pa še srečanje z ministri za notranje zadeve držav Zahodnega Balkana.

Na področju **boja proti terorizmu ter različnim oblikam verske ali ideološke radikalizacije** si bo Slovenija prizadevala za sodelovanje z vsemi podobno-mislečimi državami, saj lahko le na ta način zaježimo in preprečimo kakršnakoli teroristična dejanja. EU naj krepí sodelovanje s humanističnim islamom in državami, ki ga prakticirajo.

Naš cilj je **tudi krepitev sodelovanja EU na področju varnosti in obrambe ter odvratanja kibernetских in hibridnih groženj**. EU ob tem potrebuje ukrepe skupne zunanje in varnostne politike, ki bodo usmerjeni v prepoznavanje ter **učinkovitejše spopadanje s hibridnimi grožnjami**. Pri soočanju z **lažnimi novicami in dezinformacijami**, ki prihajajo izven območja EU in katerih politični, ekonomski ali

drugi cilji so uperjeni proti učinkovitosti in delovanju institucij EU ter njenim članicam, moramo bolje sodelovati in se nanje tudi v naprej odzivati z ustreznim **strateškim komuniciranjem**.

Da bo EU lahko verodostojneje zagotavljala varnost, mora zagotoviti večjo stopnjo strateške avtonomije na področju obrambe. Tu gre za sposobnost obrambe vsake države članice posebej, pa seveda tudi za sposobnost skupne obrambe. Zato bo Slovensko predsedstvo na področju zunanjega delovanja EU podprlo **krepitev skupne zunanje in varnostne politike (SZVP), skupne varnostne in obrambne politike (SVOP) ter transatlantskih odnosov**. Tesno sodelovanje z ZDA in NATO na temelju skupnih načel, vrednot in interesov je najboljše jamstvo za krepitev položaja EU v mednarodni skupnosti in lažjega uresničevanja skupnih interesov držav članic. Okrepili bomo zavest, da je sodelovanje s ključnim strateškim zaveznikom ZDA bistveno za uspeh aktivnosti EU v evropski sosesčini kot tudi na področju globalno pomembnih tematik, kot je soočanje s podnebnimi spremembami ali boja proti kibernetiskim in hibridnim grožnjam s katerimi se soočajo tako EU kot ostale zaveznice.

V okviru zunanjega delovanja bo Slovenija posebno pozornost namenila **Zahodnemu Balkanu** in v ta namen v oktobru na Brdu pri Kranju organizirala tudi **vrh EU-Zahodni Balkan**. V času predsedovanja bo vložila maksimalen napor za nadaljevanje procesa širitve EU z državami Zahodnega Balkana v skladu z revidirano širitveno metodologijo. Širitev je eden temeljnih vzvodov reformnih procesov v državah Zahodnega Balkana. Podprli bomo **napredek na področju reševanja odprtih varnostno-političnih vprašanj** v regiji, kot je dialog Beograd-Priština. Naše ambicije bodo usmerjene tudi v **vključevanje partnerskih držav regije v pobude Skupne varnostne in obrambne politike**.

Za izvajanje *globalne strategije za zunanjo in varnostno politiko EU* bo slovensko predsedstvo aktivno sodelovalo pri procesu oblikovanja *Strateškega kompasa*. Naš cilj je boljša povezava strateške ravni z operativno, zlasti v smislu odzivanja na zunanje krize, krepitev razvoja zmogljivosti partnerjev ter zagotavljanje varnosti EU in njenih državljanov. Slovenija bo še posebej podprla **okrepitev odnosov med EU in NATO** na področju vojaške mobilnosti, kibernetiske varnosti, hibridnih groženj in interoperabilnosti. S tem namenom bomo podprli **institucionalizacijo stikov med obema organizacijama**.

Ob Zahodnemu Balkanu bo Slovenija spodbujala tudi celovito razpravo o **Evropski sosedski politiki**, tako o južni kot vzhodni dimenziji. Spodbujali bomo izvajanje *nove Agende EU za Sredozemlje*, o katerem bo predvidoma potekala razprava na decembrskem Evropskem svetu ter oblikovanje prioriternih ciljev sodelovanja z vzhodnimi partnericami, kar bo tudi osrednja tema **vrha EU in držav Vzhodnega partnerstva**, ki bo predvidoma oktobra v Bruslju.

V luči sprememb v globalnem okolju bo Slovenija aktivna v razpravah o *Strategiji EU za Indo-Pacifik* in krepitvi strukturnega političnega in gospodarskega sodelovanja EU z omenjeno regijo.

Prav tako bo Slovenija v sodelovanju z Evropsko službo za zunanje delovanje in Evropsko komisijo aktivno prispevala k organizaciji vseh drugih **vrhov s tretjimi državami**, ki bodo potekali v času slovenskega predsedovanja.